

האליזר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי
ג בסיון תשפ"א 1374 (שנה כו')

נושא השבוע: חג השבועות

ההפטרה: "והיה מספר" (הושע ב)

פרשת במדבר

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני" (א,א)

פרשת במדבר סמוכה לחג שבועות, זמן מתן תורתנו. ונקראת ע"י גדולי הדרשנים "שבת כלה", כיוון שזו השבת שלפני נישואיהם של עם ישראל עם הכלה הנעימה התורה הקדושה ביום מתן תורה. והיו דורשים בשבת זו בעניין מתן תורה וההכנות הנדרשות מהאדם כדי שיזכה לכתרה של תורה.

בפתיחת פרשתנו "וידבר ה' אל משה במדבר סיני" נרמזת ההכנה העיקרית לקבלת התורה לפי שאותיות "במדבר סיני" – עולות בגימטריה "בשלום", לרמז לנו שכדי לזכות לתורה הקדושה צריך כל אחד לאחוז במידת השלום עם הבריות כי זו כל מהותה של התורה להביא שלום לעולם ועליה נאמר (משלי ג,יז): "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום". לכן מי שרוצה לאחוז בתורה מוכרח לאחוז במידתה [שלום] ומי שאינו נוהג כך לא תחפוץ התורה לדור בקרבו. (אמרי נועם ח"ב לגאון יורם אברג'ל)

"שאו את ראש כל עדת בני ישראל" (א,ב)

אמרו חכמינו בגמרא (עבודה זרה ב.): לעתיד לבוא מביא הקב"ה ספר תורה ומניחו בחיקו ואומר: "מי שעסק בה יבוא ויטול שכרו". מיד מתקבצים ובאים אומות העולם ואומרים לפניו: "ריבוננו של עולם, כלום כפית עלינו הר כגיגית ולא קבלנוה כמו שעשית לישראל?" ועוד יטענו: "אמנם סבורים היינו שהתורה מרה היא, אולם אתה ידעת כי טובה ומתוקה היא, מדוע לא כפית אותה עלינו?", מיד אומר להם הקב"ה: "הן כבר נתתי לכם שבע מצוות אשר טעמתם מהן וראיתם כי טובות הן, ואף על פי כן מיאנתם לקיימם, לכן לא היה טעם לכפות עליכם כל תרי"ג מצוות". "ולמה זכו ישראל בתורה הלא גם הם הוכרחו לקבלה, אם כן היה צריך להכריח גם אותנו?". משיב להם הקב"ה: "הביאו לי ספר יוחסין שלכם, זכרו כיצד נהגו לפניכם אבותיכם ביחס ל-7 מצוות שקיבלו, והשוו לאבותיהם של ישראל שקיימו את התורה עוד לפני שניתנה להם ותבינו למה הכרחתי אותם לקבל את התורה ואתכם לא". לכן מנאן בראש הספר הזה אחר המצוות שנאמר "אלה המצוות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני" ואח"כ "וידבר ה' במדבר סיני.. שאו את ראש כל עדת בני ישראל", שזכו ליטול את התורה בשביל היוחסין שלהן. (מענינה של תורה)

"כאשר צוה ה' את משה ויפקדם במדבר סיני" (א,ט)

והלא היה צריך להיות כתוב ההיפך: "ויפקדם במדבר סיני כאשר צוה ה' את משה"? אלא נשמותיהם של ישראל הן המהוות את התורה, וכל אדם מישראל הוא אות בספר תורה כפי שמצינו שר"ת "ישראל" הם: יש שישים ריבוא אותיות לתורה. ללמדנו מה היא חובתו של יהודי אפילו הפשוט ביותר, לעסוק בתורה כל אחד לפי כוחו והבנתו כדי שלכל אחד יהיה חלק בתורה והעושה כן התורה שלומד תאיר את נשמתו.

לכן כשפקד משה את ישראל היה לומד בזה את התורה וזה שאמר הכתוב: "כאשר צוה ה' את משה" – כשם שלמד משה את התורה מתוך שציווה השם יתברך אותו כך למדה גם שפקד את ישראל במדבר סיני.

(מענינה של תורה)

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לדבר בתפילה * סוף זמן ק"ש 8:26 - 8:28 * שקיעה 7:35 - 7:31

יציאת שבת: 7:11

יציאת שבת: 8:03

יציאת חג: 7:13

יציאת חג: 8:04

יציאת שבת: 8:56

יציאת חג: 8:58

בזכות מילה טובה

מעשה שהיה

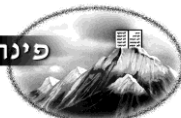
הם היו שני חברים שלמדו יחד בישיבה לפני כ-25 שנה. האחד היה תלמיד שקדן שהגה בתורה בהתמדה ונחשב לאחד מבחירי הישיבה, ואילו השני נחשב כבינוני ומטה שהתקשה לשבת במקום אחד יותר מרבע שעה. כשנפגשו השניים כעבור שני עשורים התפלא השקדן כשנודע לו שחברו שהיה בינוני בכישרונותיו הפך להיות למרביץ תורה נודע והתפרסם כגאון ששולט היטב בכל מכמני המסכתות הנלמדות בישיבות, וכמתמיד ההוגה בתורה, הכיצד זה יתכן? שאל את עצמו והחליט להתחקות אחר חברו ולגלות מה עבר עליו מאז ועד לפגישתם המחודשת, ומעשה שהיה כך היה: החבר שהתקשה בלימוד, היה למוד קשיים ותלאות, נשבר ליבו והרגיש ייאוש גדול והחליט שאין לו מה לעשות עוד בישיבה. באחד הימים הוא ניגש לראש הישיבה והודיע לו בלב נשבר כי אין הוא יכול להישאר בישיבה וכי הוא שבע ניסיונות בלמצוא טעם בלימוד ולכן עם כל הכאב והצער הוא נאלץ לסגור את הגמרא ולצאת לעבוד ולעשות "משהו" בחייו. ראש הישיבה חש בכאב העז המפלה את ליבו וחש כי לא קל לו, כל יום בישיבה דורש ממנו מסירות ואתגר לא פשוטים, אך הוא חש שאין הוא יכול לתת לו לעזוב בצורה כזו ושאל: "אמור לי בבקשה, כמה זמן אתה כן מסוגל ללמוד, במאמץ מקסימלי?". הבחור הרהר ארוכות ואחר השיב: "בקושי, בקושי רב ובמאמץ עילאי, אולי 4 שעות", "אם כן, אתה עוקף את המתמיד של כל הישיבה, כן? זה ידוע לך?", אמר ראש הישיבה. "הבה נעשה חשבון, באבות דרבי נתן כתוב שפעם אחת בצער שווה יותר ממאה פעמים שלא בצער, נכון שהמתמיד לומד 14 שעות ביום, אך זה בא לו בקלות יחסית. הוא מוכשר, אוהב ללמוד ונהנה מכל רגע. לעומתו, אתה, כשאתה לומד 4 שעות בשיא המאמץ, הרי זה 4 שעות בצער שהן שוות כמו 400 שעות של המתמיד הנבחר בישיבה, אז מי לומד יותר?". הבחור צחקק במבוכה והשיב: "נו, חשבון מעניין אבל לא כל כך מתקבל על הדעת. ואמר: "ראש הישיבה עושה ממני צחוק, הלוואי והייתי מגיע לקצה קרסוליו של המתמיד בישיבה". "אתה לא רק מגיע לקצה, ולקרסוליו אתה עוקף אותו ובענק. ל-400 שעות ביום, הוא בשום אופן לא יוכל להגיע, גם אם ירצה, אתה המתמיד של הישיבה, איך אוכל לוותר עליך? איך אתה יכול לחשוב על עזיבה בשעה שאתה הכתר של התמדת התורה בישיבה?", הבחור חיך והחל לומר שהחשבון לא נכון ואולי הוא רק בערך... עד שהם קבעו ללכת לגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א ולשאול את פיו. כשנכנסו אל הקודש הציג ראש הישיבה את הבחור ואמר: "היום הגעתי ועמי המתמיד של הישיבה שלנו, מספר אחד בהתמדת התורה בישיבתנו". כשהבחור מסמיק ומחוויר חליפות ואילו רבי חיים מחייך ומביט בו בהתפעלות. ואז תאר ראש הישיבה את החשבון המדויק, והסביר באיזה מתמיד מדובר. "הוא לא יכול ללמוד יותר ב-4 שעות, זה דורש ממנו מאמץ עילאי, ולפי החישוב של פעם אחת בצער שווה כמו 100 פעמים שלא בצער, הרי שהוא עוקף את כל תלמידי הישיבה פי כמה וכמה ולימודו הוא כלימוד 400 שעות מידי יום". עתה הביט בו רבי חיים בהתפעלות שבעתיים ואמר: "נו, אם אתה כזה מתמיד גדול, תן לי ברכה". הבחור ההמום לא הצליח להוציא הגה מפיו, הרב מבקש ממנו ברכה כי הוא המתמיד של הישיבה. אלא שרבי חיים לא ויתר וביקש שיברכו עד שלא נותר לו ברירה והוא שלף מפיו ברכה מגומגמת, משהו "ימלא השם כל משאלות ליבכם לטובה", כשרבי חיים עונה "אמן", "וכן לאמור". הביקור הסתיים והם שבו לישיבה, עתה הרגיש הבחור שלא בנוח, הרי הוא המתמיד של הישיבה. איך הוא יכול לעזוב את הישיבה? הוא חייב לנסות שוב ושוב... עד שהצליח וגדל וצמח למרביץ תורה ההוגה בה בשקידה רבה ושמו נישא בהערצה בפי כל תלמידיו. ועתה, בואו חשבון, אם ראש הישיבה היה מתחיל במילות מוסר וכיבושין, אם היה מתעלם ואפילו מצטער, האם זה היה עוזר לאותו בחור

ומשאיר אותו בישיבה? אבל ראש הישיבה בחר בדרך של מילה טובה וברגע שהחל להחמיא לו ולרוממו ולהכתירו למתמיד הבלתי מעורער של הישיבה, התוצאה הברוכה לא אחרה לבוא. מחמאה ומילה טובה נותנות כוח ומטעינות באנרגיה את האדם שכל כך זקוק להם. נחפש כיצד להחמיא ולהאיר לזולת ונזכה להיות שותפים בבניינים של רבים ובהצלחתם לדורות.

(7/24 הרב צבי נקר)

הלכות חג השבועות

פינת ההלכה

- א. החל מראש חודש סיון (סי' תלז ס"ג בהרמ"א) ועד יב בסיון לא אומרים תחנון (חזו"ע יו"ט עמ' סג) ולכן במנחה של שבתות במדבר ונשא אין אומרים "צדקתך" (ש"ע סי' רלז ס"ב).
- ב. נוהגים לשטוח עשבי בשמים ושושנים בבתי הכנסת ובבתים לכבוד חג השבועות, זכר למה שאמרו חז"ל: "כל דיבור שיצא מפי הקב"ה [במעמד הר סיני] נתמלא כל העולם כולו בשמים, וכן לתלות ענפי אילנות לרמז למה שאמרו חז"ל, בעצרת נידונים על פירות האילן (סי' תלז ס"ג בהרמ"א).
- ג. עדיף לקטוף ענפים מעצי סרק ולא מעצי פרי, ואם בכל זאת רוצה לקטוף ענפים מעצי פרי נכון לעשות כן ע"י גוי בלא סיוע ישראל משום "בל תשחית" (ע"פ ילקו"י ח"ה עמ' קלז).
- ד. דייר הרוצה לקטוף מספר ענפי הדסים מן הגינה של הבניין בו הוא גר לצורך הנ"ל מותר לו, כי אין השכנים מקפידים על כמות קטנה כזו (משפטי לזק ח"ג סי' ו ס"ב, עליו לשלח ח"א עמ' תקעח). ואם רוצה לקטוף מהשושנים של הבניין יבקש אישור מדיירי הבניין (עליו לשלח סס).
- ה. אסור לחמם מים [כגון: בקומקום] ביו"ט לרחוץ כל גופו (אבל חלק מגופו מותר) (ש"ע סי' תקיא ס"ב).
- אבל במים קרים (מועדים כהלכה סי' כה ס"ד) או במים שהתחממו מערב יו"ט (ש"ע סי' כ"ב) או במים שהתחממו מהשמש בדוד שמש ביו"ט (חזו"ע יו"ט עמ' מא-מב, מעין טהרה עמ' קפ ס"ל, ילקו"י יו"ט סי' תקיא ס"ג) וכן מים שהתחממו ביו"ט בבזילר חשמלי שבדוד השמש ע"י שעון שבת שכונן מערב יו"ט (ילקו"י יו"ט סי' תקיא ס"ג וללא כמו שכתב בשר"ת הרש"ל ח"ב סי' עד – שהתיר רק לאורך פניו ודיו ורגליו, הרב חיים רבי מחולון מקורות וטעמים במייל tiferetnoy@gmail.com) מותר לרחוץ בהם כל גופו ביו"ט במקלחת שבבית (ש"ע סי' כ"ב).
- ו. נכון לקרוא את ספר התהלים ביום חג השבועות שבו נפטר דוד המלך ע"ה (כה"ח ס"ק לז) ונוהגים לקרא את מגילת רות (ללא ברכות!) (ילקו"י ח"ה עמ' תמג).
- ז. יש חיוב ללמוד תורה גם ביום (ילקו"י ח"ה עמ' תמט). וישתדל לחדש איזה חידוש בתורה שהוא סימן טוב להתחיל לחדש ביום מתן תורה – לכל השנה, ואם אינו יודע לחדש ישתדל לשמוע או ללמוד חידוש שלא ידע קודם (כה"ח ס"ק לה).
- ח. נוהגים לאכול מאכלי חלב בחג השבועות (ש"ע ס"ג בהרמ"א) ולכן יקפידו שאם אוכלים קודם בשר ימתינו 6 שעות ואח"כ יאכלו חלב (ש"ע יו"ד פט ס"א). ומנהגנו לאכול תחילה מאכלי חלב [ויש נוהגים לאכול חלב עם דבש (חזו"ע יו"ט עמ' שיה)] ואחרי שטיפת ידים, קינוח והדחת הפה אוכלים מאכלי בשר (ילקו"י ח"ה עמ' תמז).
- ט. **תיקון ליל שבועות:** פשט המנהג בכל תפוצות ישראל להיות ערים בליל חג השבועות ולעסוק בתורה עד עלות השחר, [והטעם הוא לפי שבשעת קבלת התורה היו ישראל ישנים והוצרך הקב"ה להעירם ע"י קולות וברקים ולכן מתקנים זאת ע"י הלימוד בלילה הזה] (כה"ח סי' תלז ס"ק ו).
- ונוהגים בזה הגברים ולא הנשים (בא"ח א' ושלח ס"א), מ"מ רשאות הנשים להשתתף בלילה זה אך ילמדו לימוד אחר [כגון: תהילים, מוסר, הלכות וכדו'] (כמובן בצניעות כגון: בעזרת הנשים וכדו') (ילקו"י סי' תלז ס"ק ט). [וידוע מעלתו של לילה זה שכל מי שלא ישן בלילה זה כלל אפילו רגע אחד ויהיה עוסק בתורה כל הלילה, מובטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק בשנה זו (כה"ח סי' תלז ס"ק ו). ומוסיף הזוהר הקדוש שהקב"ה רושם אותו בספר הזיכרונות ומברך אותו ב-70 ברכות (סס)]. יזהר מאוד שלא לדבר שום שיחה בטילה או דברי חולין בלילה זה, וכל שכן שאין לדבר דברי ליצנות ולשון הרע, וכל רגע בלילה זה יקר מאוד ואם לומד כראוי זוכה לדברים הרבה (כה"ח סי' תלז ס"ק יא).
- י. נכון ללמוד עם הציבור "תיקון ליל שבועות" שבמחזורים שנתקן ע"פ הזוהר והמקובלים, מ"מ מי שחשקה נפשו לעסוק בגמרא ופוסקים אין למחות בידו כי יש לו על מה לסמוך (חזו"ע עמ' ט) וע"פ הקבלה אין ללמוד משניות בלילה זה (עמ' שיה) אע"פ שלפי ההלכה אין בזה איסור (ילקו"י ס"ג).
- יא. אם יש תלמיד חכם, מה טוב ומה נעים שיבאר לקהל את דברי הגמרא והמדבר שבתוך תיקון ליל שבועות בתוספת פירושים ונופך, וכן יבאר מקצת מתרי"ג מצוות ובמיוחד מצוות הנוהגות למעשה וע"י כך לא יבואו הציבור לידי תרדמה, (תורת מועדים סי' יג ס"ג).
- יב. הערים כל הלילה, יקראו קריאת שמע [שעל המיטה] קודם חצות לילה (12:37) (ת"מ ס"ב).
- וטוב עם כל הפסוקים ("יעלזו", "יושב בסתר" "אנא בכח") (עיין בא"ח פיקו"י סי' יד) אבל לא יברכו ברכת "המפיל" [אפילו בלא שם ומלכות] (עיין ברכת ה' ח"ד פ"א 20/1, שו"ת רב פעלים סוד יקרים סי' ז"ה). והתימנים נהגו

שלא לקרוא קריאת שמע בלילה זה שלא ישנים בו (ש"ע המקור עיני ילחק לגר"י רלאבי מועדים עמ' עב).

יג. יזהר שלא יתנמנם בתפילת שחרית שאז יצא שכרו בהפסדו, ויש להיזהר שלא להתפלל קודם נץ החמה [שיתחיל שמונה עשרה עם נץ החמה (זריחה) = 5:47] אא"כ בשעת הדחק כשהציבור עייפים ביותר ואינם יכולים להתמין לנץ שאז יכולים להתחיל "ברוך שאמר" משעלה עמוד השחר (4:17) (קולור ילקוי"י סי' תכס"ד ס"ב). לכתחילה אין להתעטף בטלית אלא כשעה זמנית קודם נץ החמה (4:32) ומ"מ לא לפני 4:25 [זמן טלית] (שארית יוסף ח"א עמ' רסה). מעלות השחר יפסיק לאכול ולשתות.

יד. * **אם הלך לישון בערב וקם לתיקון ליל שבועות לפני חצות לילה:**

- בקומו ייטול ידי וידו בלא ברכה, מ"מ אם רצה לברך "על נטילת ידי" יש לו על מה לסמוך (הליכות עולם ח"א עמ' לו) ובעמוד השחר ייטול ידיו שוב ללא ברכה (ש"ע סי' ד ס"ה, הלכה כדורה לגר"ד יוסף שם ס"ק מו) - יברך ברכת התורה בקומו (ש"ע סי' מו ס"ב, הלכה כדורה ס"ק כד).

- ברכות השחר (ללא ברכת התורה) המנהג לברך בעמוד השחר (עיין שו"ת יח"ד ח"ג סי' לג, הליכות עולם שם עמ' לה, הלכה כדורה סי' מו ס"ב) מ"מ רשאי ויכול לברך כבר מחצות לילה (כה"ח סי' מו ס"ק מט, אור לציון ח"ב עמ' מא-מב, הלכה כדורה סי' מו ס"ב).

* **אם הלך לישון בערב וקם לתיקון ליל שבועות אחרי חצות לילה:**

- בקומו ייטול ידיו בברכה (ש"ע סי' ד ס"ה, הלכה כדורה שם ס"ק מו) ובעמוד השחר ייטול ידיו שוב ללא ברכה (הרמ"א שם, הלכה כדורה שם). - יברך ברכות התורה בקומו (ש"ע סי' מו ס"ב).

- ברכות השחר (ללא ברכות התורה) המנהג לברך בעמוד השחר (עיין שו"ת יח"ד ח"ג סי' לג, הליכות עולם שם עמ' לה, הלכה כדורה סי' מו ס"ב) מ"מ רשאי ויכול לברך כבר מחצות לילה (כה"ח סי' מו ס"ק מט, אור לציון ח"ב עמ' מא-מב, הלכה כדורה סי' מו ס"ב שו"ת יח"ד ח"ד סי' ז).

* **אם נשארים ערים כל הלילה:**

- ייטול ידיו ללא ברכה בעלות השחר (ש"ע והרמ"א סי' ד ס"ג).

- יברך ברכת התורה משיגיע עמוד השחר (ולא לפני כן) (כה"ח סי' מו ס"ק כו, אור לציון ח"ג פ"ד ס"ט).

- המנהג לברך ברכות השחר בעמוד השחר (שו"ת יח"ד ח"ג סי' לג, הלכה כדורה סי' מו ס"ב) מ"מ רשאי ויכול לברך כבר מחצות לילה (כה"ח סי' מו ס"ק מט, הלכה כדורה סי' מו ס"ב).

טו. אין לעמוד בשעת קריאת עשרת הדיברות, פן יאמרו שדוקא תורה זו מן השמים ולא השאר ח"ו. ואם נמצא בב"כ כזה שהקהל עומדים על רגליהם בשעת קריאת עשרת הדיברות יקדים לעמוד מתחילת הקריאה של העולה שבו מוזכרים עשרת הדברות.

הטעם: שיעמוד שלא יראה כמזלזל שכולם עומדים והוא יושב (חזו"ע יו"ט עמ' קיד).

[שמיעת עשרת הדיברות סוּלָה לרפואה- שבשעת שמיעתם יחשוב כאילו שומע עתה את קול ה' מתוך האש במעמד הר סיני ויכוון שבכל שנה מתחדש עניין של מתן תורה לכן כמו שבמתן תורה נרפאו כל החולים, כך בכוח האמונה הוא יוכל להתרפא כעת מכל תחלואיו] (חילקו"י עמ' תשכד).

טז. * **בליל שבועות כשיושבים בצוותא ולומדים כל הלילה ומגשים מידי פעם תה, קפה וכו', יש לברך על כל סוג ברכה ("שהכל", "מזונות", "העץ" וכו') פעם אחת, וברכה זו פוטרת את כל השתיות והאכילות של כל הלילה אע"פ ששוהים יותר משעה וחצי בין כיבוד לכיבוד.**

* ולעניין ברכה אחרונה אם אכל שיעור והתחייב בברכה אחרונה, אם שוהה יותר מ-72 דקות עד לכיבוד הבא יברך ברכה אחרונה, ואע"פ שמברך ברכה אחרונה אם דעתו להמשיך לאכול אינו מברך שוב ברכה ראשונה (ילקו"י שם, שו"ת יח"ד ח"ו סי' יא). [ולעניין ברכה אחרונה אם אכל שוב שיעור צריך לברך שוב ברכה אחרונה].

* **אם נכנס לשירותים או יצא מחוץ לפתח ביה"כ במהלך הלילה וכשחוזר רוצה להמשיך לאכול:**

☑ **אם היה באמצע אכילת פירות או שתיה וכיו"ב** – צריך לחזור ולברך ברכה ראשונה (הליכות עולם ח"ב עמ' מד, חזו"ע יו"ט עמ' שיא, אמונא הרש"ל ילחק יוסף כתב בעין ילחק ח"ב עמ' תקג-תקד כתב שהרש"ל עובדיה יוסף חזר בו שלא לכבד שוב, אך ביטלו יוסף החדש תשע"ט הל' שבועות וספירת העומר סי' תל"ז עמ' תרנב הביא מחלוקת בזה ולא פסק בזה וכתב עוד שהרואה ללכת ממחלוקת ילך לחוץ וישב פנימה ואז יברך, ולא כתבנו מה שכתב הרש"ל עובדיה יוסף).

☑ **אם היה באמצע אכילת מזונות [עוגה וכיו"ב] או פירות משבעת המינים [אף בפחות מכזית] אינו צריך לחזור ולברך ברכה ראשונה (שם עמ' מז).** [וכשיצא החוצה וחוזר המברך יש לו על מה לסמוך (שם)].

☑ **אם אכל פחות משיעור כזית ויצא לחוץ וחזר והשלים אכילתו לכזית, הכל מצטרף לחיוב ברכה אחרונה אם מתחילת ועד סוף אכילתו עברו לא יותר מ-7.5 דקות (שם עמ' מא).**

יז. **אם כשנשארו ער כל הלילה בתיקון ליל שבועות נרדם בישיבה כחצי שעה וכדו' הרי:**

* **לעניין ברכת התורה- נחשבת כשינת עראי ואינו צריך לשוב ולברך "ברכת התורה" (ש"ע סי' מו ס"ב משנ"ב ס"ק כג)**

* **לעניין נטילת ידיים- נחשבת כשינת ארעי, אך מחייבת נטילת ידיים ללא ברכה (ילקו"י (ח) אור"ח סי' א-ז עמ' שכה-שכו והא"ש מרדכי שמסביר ח"ב עמ' לה-לט, אור לציון ח"ב פ"א ס"ז) * לעניין אכילה ושתיה- אינו נחשב להפסק ואינו צריך לשוב ולברך (הלכה כדורה סי' קעח ס"כא, ברכה ה' לגר"מ לוי ח"ג פ"א ס"כו).**